

Klubbstugan på Sanden 50 år 1972-2022

Sanden 1972-2022, en minnesskrift

Med anledning av att Vänersborgs segelsällskaps klubbhus på Sanden firar 50 år har vi sammanställt denna redovisning av bakgrunden till dess tillkomst, byggandet och vad som hänt med vår anläggning under de första 50 åren. Delar av textmaterialet och illustrationerna har hämtats från vår jubileumsskrift VSS 100 år. Medverkat i arbetet har Lars-Erik Holm, Jan Johansson, Bo Göran Karlsson, Tommy Feldth och Per Söderström gjort. Trevlig läsning!

Invigningen av klubbstugan den 8 maj 1972

Lång väntan på en fast punkt

Vänersborgs segelsällskap grundades 1909. Under lång tid saknade man egna lokaler och förde en ambulerande tillvaro då man hyrde in sig på skilda håll för sina möten och andra aktiviteter.

I början av 1950-talet då ungdomsverksamheten blev allt mer betydelsefull blev behovet av mer fasta lokaler också mer angeläget. Det första steget blev att bygga klubbstugan i Sikhall, som invigdes 1954. Mer finns att läsa om detta i minnesboken om Sikhall.

Man skaffade också mer permanenta lokaler inne i staden, även om det ofta handlade om rivningskontrakt och frekventa flyttar mellan olika adresser. Det sena 50-talet disponerade man lokaler i det dåvarande Strandhotellet (se bild), som senare fick ge plats åt den statliga förvaltningen i kvarteret Sälgen vid Fisketorget.

Under det tidiga 60-talet fick man plats i ett gammalt hus på Vallgatan, där nu Länsförsäkringar har sitt kontor. Därefter blev det Karlges lokaler och slutligen en lokal på Lovisebergsgatan innan vi kunde stiga över en egen tröskel i det egna klubbhuset på Sanden 1972.

Tanken på ett eget hus växer fram...

Då segelsällskapet haft det svårt att finna lämplig klubblokal för sin verksamhet i stan tog VSS föräldrarförening 1971 initiativ till att bygga ett klubbhus på Sanden.

"Som tidigare meddelats har föräldraföreningen startat ett lovvärt initiativ för byggandet av ett klubbhus å "Sanden". Föräldraföreningens ordf Ingemar Johansson redogjorde för de planer som föreningen utarbetat, förevisade en ritning å klubbhuset samt föredrog den ekonomiska delen av byggandet. För ett lån på 50.000 kr blir månadshyran 500 kr. Det framkom att svårigheter kan uppstå för hyran under första året, vilket beror på att hyresbidrag utbetalas i efterhand.

På förslag av Gösta Johansson beslöt mötet att en kommitté om fyra personer skall väljas, att tillsammans med styrelsen handha byggnationen. Att ingå i kommittén valdes: Ingemar Johansson, Kjell Pettersson, Åke Karlsson samt Birgitta Kaage."

Byggnadsnämnden i ett förhandsbesked den 26 augusti 1971 att man ställer sig positiv till förslaget om ett klubbhus å "Sanden".

Av de inkomna offerterna antogs Beijers lösvirkeshus till priset 50.469,73 kr plus grundarbeten. Totalt beräknades kostnaden till 75.000 kr inklusive de ändringar som gjordes av förslaget då styrelserummet samt kallförråd och pentry placeras i norra delen av huset. Hall, toalett m.m. flyttas till södra delen. Två fönster placeras på långsidan mot väster. Bidragsansökningar inlämnades till statens naturvårdsverk och till kommunen, varav det senare beviljades med 25.000 kr.

För att finansiera återstoden upptogs ett lån i Skaraborgsbanken med 15 medlemmar som borgensmän och bygget kunde så påbörjas sent på hösten 1971. Efter att bottenplattan blivit klar blev det så vinter men arbetet fortsatte oförtrutet vintern igenom.

... och blir verklighet

Invigningen av det nya klubbhuset på Sanden skedde måndagen den 8 maj kl 10:30. Bland de särskilt inbjudna återfanns kommunalrådet Hadar Karlsson med fru, intendent Göran Eriksson, byggmästare Olofsson, Bejers representant Håkan Falk, VMKs ordförande Karl-Erik Ericsson, VRKs ordförande Bengt Caping samt gamle seglaren ordförande Herbert Holm. Ett hundratal äldre och yngre medlemmar hade infunnit sig då ordförande Nils Mattsson inledningstalade. Invigningen utförde kommunalrådet Hadar Karlsson och ackompanjerad av tre trumpetare gick VSS vimpel i topp.

Därefter förevisades klubbhusets lokaler. Medan juniorerna genomförde årets första träningssegling bjöds gästerna och de äldre medlemmarna på kaffe med dopp. Flera tal hölls under kaffet. VRKs Bengt Caping inledde och överlämnade ett klubbstandar. Byggmästare Olofsson överlämnade två priser att utdelas till årets bäste pojke och flicka. Priset bestod av en vas av lera samt 200 kr i form av ett presentkort. Från Vänersborgs stad överlämnades en vacker blomsterkorg. VMKs Karl-Erik Eriksson lovade återkomma med ett lämpligt föremål efter deras styrelsemöte. Kommunalrådet tog sedan tillfället i akt och lyckönskade klubben för det trevliga och ändamålsenliga klubbhuset. Talet avslutades med följande ord: Få byggen har genomförts på så kort tid som detta klubbhus. Det är tack vare stor "envishet" från sällskapets sida som detta har kunnat skett. Fortsätt på denna linje. Ordförande Nils Mattsson framförde därefter sällskapets tack för de gåvor som klubben fått mottaga och för deltagandet i invigningen. Efter avslutad träningssegling bjöds juniorerna på varm korv och bröd i samlingslokalen.

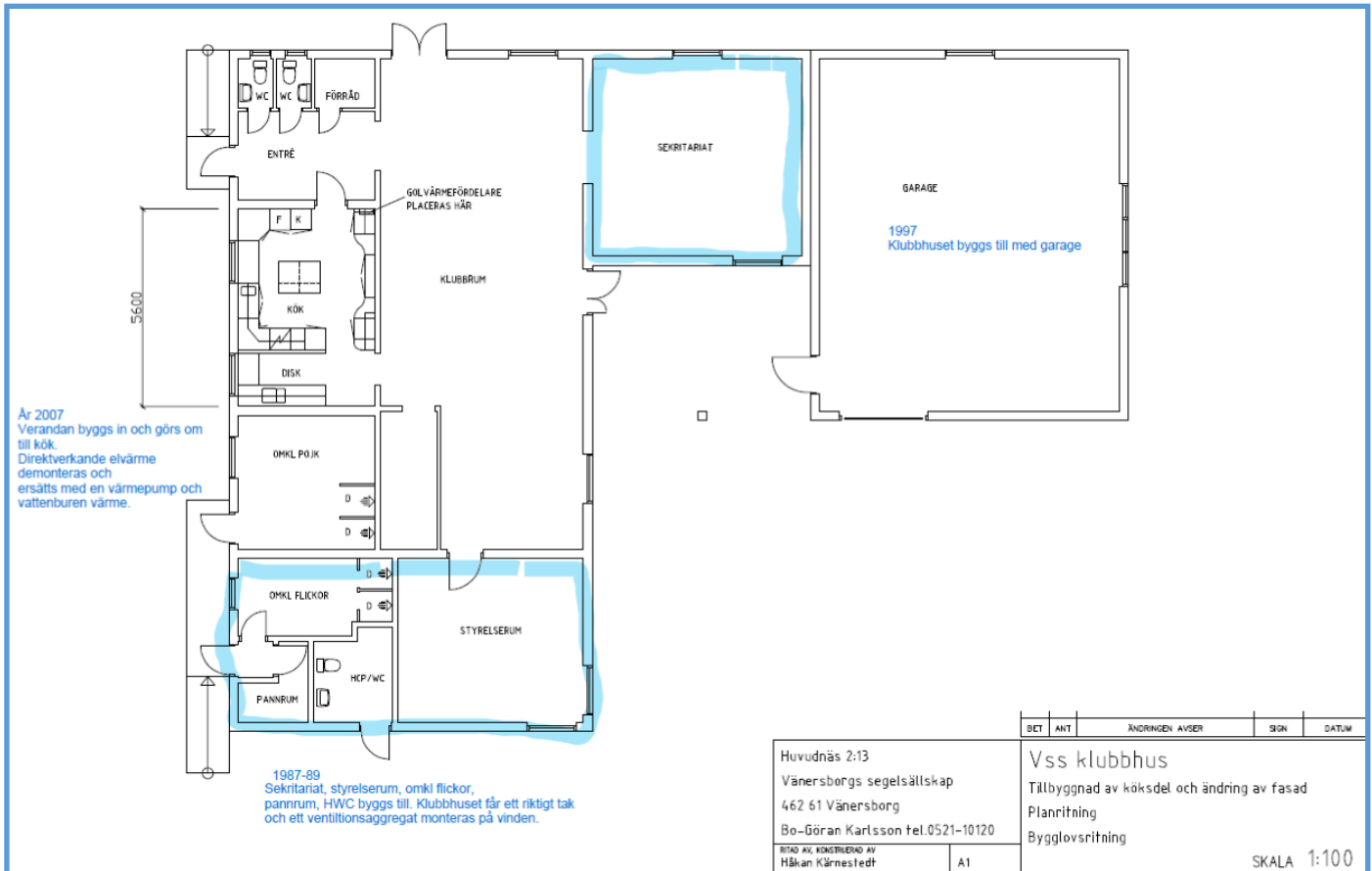
Klubbhuset växer och ändras genom åren

Verksamhetens behov har hela tiden förändrats och det har också inneburit att klubbhuset genomgått stora förändringar sedan 1972.

Ganska snart blev stugan för trång och verandan mot hamnen fick i slutet av 80-talet ge plats för ett styrelserum och omklädningsrum också för flickorna. Det byggdes också ett ungdomsrum i vinkel mot storstugan och det från början platta taket fick sig en resning.

Tio år senare var det så dags för nästa tillbyggnad då vi med bistånd från byggprogrammet på gymnasiet fick hjälp med att ersätta den enkla förrådsbod som tidigare använts med det stora garaget mot väster. Äntligen plats för följebåtar och annan utrustning.

Vid den senaste om- och tillbyggnaden 2007 fick så den dåligt utnyttjade verandan mot hamnkanalen ge plats för ett nytt kök, som gett oss helt nya förutsättningar för såväl vår dagliga verksamhet som för evenemang och uthyrning för fester och andra tillställningar.

Översvämningen år 2000-2001

Hösten år 2000 steg vattenståndet i Vänern allt mer på grund av ett intensivt regnande i upplandet under oktober och november.

Sent på hösten stod det klart att vårt klubbhus skulle komma att hotas av det stigande vattnet och vi vallade in stugan med sandsäckar och installerade pumpar för att skydda den.

Det såg länge ut som att vi skulle kunna hålla stängsen men när de hårda nordliga vindarna tillsammans med Vänerns skvalpeffekt inom loppet av någon timme plötsligt höjde sjöns nivå med en extra halvmeter gick det inte längre – vattnet formligen sprutade upp ur marken innanför våra vallar och ställde stugans golv under vatten.

Vi fick evakuera för att med god hjälp av vårt försäkringsbolag återställa stugan. Under lång tid var våra inventarier magasinerade i lokaler på Sandelhielmsgatan och vi fick tillfälligt disponera lokaler för vår verksamhet i kvarteret Sälgen på andra sidan kanalen.

Inte bara en klubbstuga

Sanden är inte bara platsen för vår klubbstuga. Det har också blivit en anläggning för segelsporten och andra typer av evenemang. Anläggningen har undan för undan kompletterats för att möta de krav som dessa verksamheter ställer.

Vår tillgång till området har på senare år tydliggjorts genom att vi sedan 2010 har ett formellt arrendeavtal med kommunen. Därefter har användning och byggrätt preciserats i den detaljplan som antogs 2018. Denna innebar också att strandskyddet upphävdes för den kvartersmark som vi arrenderar.

Våra stora kappseglingsarrangemang och på senare år även Aqua Blå-festivalerna har varit drivande för successiva förbättringar av vår anläggning så att genomförande av arrangemangen underlättas.

Inför JSM 1998 byggdes sjösättningsramperna både vid klubbstugan och vid infarten till Sanden, området snyggades allmänt upp och vi anlade en nu försvunnen lekplats för medföljande småsyskon, vilket var mycket uppskattat. Året därpå var det dags för Laser-SM, varvid vi ställde i ordning den första beachvolleyplanen och en boulebana. Beachvolleyplanen blev en mycket populär spontanidrottsplats för stadens ungdomar och kommunen anlade snart därefter ytterligare en bana.

När det sedan blev dags för JNoM 2004 fördes diskussioner om att i likhet med vid JSM 1998 hyra in ett stort tält men det hela landade istället i att vi för ungefär samma kostnad uppförde det röda magasinets på platsen för den boulebana som inte blivit särskilt väl utnyttjad. Vi fick på detta sätt en lokal som kunde nyttjas både i den dagliga verksamheten och vid större evenemang. Där blev också utrymme att hyra ut till Friluftsfrämjandets kanotsektion istället för

den container de annars planerat att ställa upp i närheten.

JNoM var för övrigt det första tillfället då vi testade den scenuppställning som sedermera blivit standard vid Aqua Blå då vår jolleuppläggningsyta blir publikområde med eller utan tält.

För att ge bättre plats för ätande gäster vid festivalen anlades också den så kallade gästbryggan, en upphöjd plattform med tälttak. Den kom sedan att kompletteras med en liten altan för att skapa bra publikplatser för rullstolsburna gäster.

Utomhusevenemang är alltid ett vågspel med avseende på vädret. Vid allt fler evenemang, och då i synnerhet Aqua Blå, används stora tält för att undvika publikfiasko vid regn. Även med tak över huvudet kan det bli bekymmersamt när marken blir blöt och gräsmattan förvandlas till lervälling. Det var därför ett stort lyft för området när vi 2017 kunde byta ut naturgräset mot konstgräs och kompletterande asfaltering av grusytorna.

Ett komplett regattacentrum

Sanden har genom åren varit bas för en rad stora tävlingar både för jollar och kölbåtar. Vår egen allt mer välutrustade anläggning i kombination med de stora gräsyrtorna västerut mot trafikkanalen, tillgång till parkering på andra sidan vägen och det centrala läget gör detta till ett av landets bästa basområden för kappseglingsarrangemang.

Större kappseglingar med Sanden som bas

- ◆ 1989 SM H-båt
- ◆ 1989 VM H-båt
- ◆ 1998 JSM jolleklasser
- ◆ 1999 SM Laser
- ◆ 2004 JNoM jolleklasser
- ◆ 2009 JSM jolleklasser
- ◆ 2012 SM H-Båt
- ◆ 2013 JNoM jolleklasser
- ◆ 2020 SM CB 66 Racer och Melges 24
- ◆ 2022 SM och NM Express

Nyrenoverad och tillbyggd ligger VSS-stugan på Sanden färdig att ta emot invasionen i samband med VM.

VSS-stugan centrum för VM

Och ett festivalcentrum

Aqua Blå har varit ett stort arrangemang genom åren. VSS har varit en betydelsefull medarrangör och ställt upp med många funktionärer som gjort stora insatser. Aqua Blå startade egentligen för segelsällskapets del 2004 då vi ingick i en grupp som hette Båt o Hav och som var tänkt att ersätta båtrådet. VSS med sin erfarenhet av att arrangera stora event på sanden i samband med att vi hade stora regattor, blev ombedda att delta i Aqua Blå gruppen som till en början hade namnet Vatten o Visfestivalen. Att vårt geografiska läge är där det är gjorde det väl ganska naturligt att vi blev en huvudaktör för festivalen under många år framöver.

Med åren har festivalen växt och från att dom första åren haft ca 1000 besökare har vi idag ca 25–30000 besökare. Att festivalen växt och fortfarande växer är VSS och deras funktionärer absolut en del av. Det har genom dom 15 festivaler som arrangerats passerat många stora artister genom vårt klubbhus.

Dom flesta imponerade av den fina service vi som förening ställer upp och ger artister och besökare. Med en festival som växer och erbjuder artister och aktiviteter av högsta kvalité ökar också kravet på fler o fler funktionärer. Det går inte att bortse från att Aqua Blå har blivit något av ett måste för att klubben ska få ekonomin att gå ihop. Vi ska också skänka en tacksamhets tanke till våra samarbetspartners, då inte minst TIAB, Quality hotell, Tristar Clean, som stöttat oss med hjälp och material.

Det är väl så att VSS ska vänja sig vid att Aqua Blå är ett event som inte blir vad det är utan vår medverkan. 2017 fick vi konstgräs på vårt område och det har varit jättebra ur underhållssynpunkt. Dessutom snyggt och prydligt. Idag vådersäkrar vi arrangemanget med stora tält. VSS egna arrangemang som prova på segling och Aqua city Sail är populära event hos besökarna. Aqua Blå har sina egentliga dagar fredag-lördag-söndag första helgen i juni. På senare år har man från kommunens håll även lagt Nationaldagsfirandet på vårt område.

Aqua Blå är ett event som ställer stora krav på oss som medarrangörer. Ca 120 funktionärer är engagerade under festivaldagarna. Till det kommer den grupp av medarbetare från VSS som är med och planerar tillsammans med kommunen och andra medarbetare till olika event flera månader innan och efter själva festivalen. Därför är det viktigt att medlemmarna i VSS hjälper till att göra det så smidigt som möjligt för dom som har till uppgift att tillsätta dom olika posterna med funktionärer. Det har vi glädje av alla. VSS är nog förknippat med att man har arbetsvilliga medlemmar som alltid ställer upp när det gäller.

Vårt klubbhus har blivit hjärtat i verksamheten med festivalledningens kontor, kök och loger för artister och inte minst samlingspunkt för all vår personal.

Idéer och planer för Sanden

Sanden var länge ett område utan formella planer för dess användning. Detta skulle komma att förändras.

Kommunen presenterade 2006 en översiktlig utredning som sedan följdes av ett planprogram 2007 vilket pekade möjligheterna att bygga bostäder på Norra Sanden, varvid vår anläggning skulle behöva flyttas till områdets västra del. Klubben yttrade sig i båda fallen och redovisade vilka behov av markområden och lokaler vi har för att bedriva vår verksamhet inklusive större regattor samt påtalat vikten av att hålla den norra delen av området fritt från bebyggelse för att bibehålla den viktiga kontakten med Vänern. Emellertid tog man sitt förnuft till fånga och det utmynnade i att kommunens ställningstagande blev att Norra Sanden skulle förbli ett park- och evenemangsområde.

År 2013 inledde kommunen så ett detaljplanearbete för Norra Sanden som visade sig dra ut på tiden beroende på att man samtidigt ville reda ut förhållandena på Fisketorget. Först år 2018 kunde kommunfullmäktige anta en detaljplan för Sanden. Vårt arrendeområde blev därmed också formellt kvartersmark och fick strandskyddet upphävt. För att underlätta tillfälliga lösningar i samband med evenemang på Sandenområdet infördes också en bygglovbefrielse för tillfälliga åtgärder.

Redan nu har man från kommunens sida konstaterat, vilket vi påpekade under det föregående planarbetet, att planen inte tagit tillräcklig höjd för att kunna utveckla småbåtshamnen, eventuell gästhamn och andra aktiviteter på Sanden.

Fortsättning lär följa!

